Fața Bisericii

în simbolismul Cântării Cântărilor

Sfântul Grigore de Nyssa

Text și traducere

Sursa: Sfântul Grigore de Nyssa: „Interpretarea Cântării Cântărilor, versetul 7”. EPE Volumul 7, pp. 238-253.

În continuare, vom citi despre Sfântul Grigorie de Nyssa, interpretând simbolismul unor caracteristici ale capului în Trupul lui Hristos, în Biserică. Vom vedea că el interpretează ochii ca fiind sfinții „văzători” ai Bisericii, părul ca fiind monahii și dinții ca fiind teologii. Textul și traducerea urmează:

Interpretare la Cântarea Cântărilor capitolul 4: 1 până la 4: 3. Partea a 2-a

Text antic Traducere
Ochii tăi sunt porumbei

cu excepția tăcerii tale.

Părul tău este ca părul caprelor,

Acestea au fost revelate de Gilead.

Dinții tăi sunt ca colții celui care scrâșnește,

Au ieșit din baie,

toți gemenii,

și femeia stearpă nu este printre ele.

Buzele tale, roșii ca Sparti,

și discursul tău este frumos.

Ochii tăi sunt ochi de porumbel

ca și cum ai coborî capota .

Părul tău este ca turmele de capre,

care părea să coboare din Galaad.

Dinții tăi sunt ca niște turme de oi tunse,

care se ridică din baie,

și totul dă naștere la gemeni

și nu este sterilitate printre ei.

Buzele tale sunt o ghirlandă roșie,

și discursul tău sună frumos.

Însă, întrucât întreaga Biserică este un singur trup al lui Hristos și într-un singur trup, precum spune Apostolul, sunt multe mădulare și nu toate mădularele au aceeași funcție, ci Dumnezeu a creat un ochi în trup și altul urechile le-a sădit, iar unele sunt făcute mâini prin acțiunea puterilor, iar altele se numesc picioare care poartă poveri, și dacă există și lucrarea gustului și a mirosului și toate lucrurile din care este alcătuit trupul omenesc, este posibil să găsim în trupul comun al Bisericii buze și dinți și limbă, împreună cu stomacul și gâtul și, precum spune Pavel, acestea sunt și grinzile diforme ale trupului. Din această cauză, degustătorul exact al frumuseții, al mădularelor care îi plac, din întregul trup, fiecare își face propria și potrivită laudă. Și își începe laudele cu mădularele cele mai însemnate. Căci care dintre mădularele noastre este mai onorabil decât ochii, prin care are loc percepția luminii, prin care este cunoașterea prietenilor și dușmanilor, prin care distingem același lucru și celălalt, conducătorii și învățătorii oricărei lucrări devin și ghizi ai călătoriei infailibile, inerente și inseparabile, a căror poziție deasupra celorlalte

simțuri este cea mai preferabilă beneficiului pe care ni-l aduc pentru viață.

Totuși, celor care ascultă le este clar către care membri ai Bisericii era îndreptată lauda ochilor ; ochiul era Samuel văzătorul (căci așa se numea), ochiul era Ezechiel văzătorul, rânduit de Dumnezeu pentru mântuirea celor păziți de el, ochiul era Mica văzătorul, iar Moise cel îndumnezeit, din acest motiv numit și zeu, toți acei ochi erau rânduiți pentru călăuzirea poporului. Cei care erau numiți atunci prin vedere; iar acum cei care ocupă acest loc în trupul Bisericii sunt numiți în principal ochi, dacă tocmai spre cel al dreptății văd soarele neființei, orbind lucrările întunericului, și dacă îl deosebesc pe celălalt prin cunoașterea faptului că tot ceea ce ne este străin este de natura noastră, atât aparent, cât și trecător, dar același lucru este obiectul speranței, a cărei posesiune rămâne pentru veșnicie inalienabilă. Lucrarea ochilor este, de asemenea, să deosebească între prieten și dușman, astfel încât să iubească adevăratul prieten cu toată inima, sufletul și puterea lor și să demonstreze ură desăvârșită împotriva dușmanului vieții noastre. Mai mult, învățătorul chestiunilor practice și instructorul intereselor și călăuza căii către Dumnezeu, ochiul pur și vindecător, îndeplinește lucrarea cu precizie, în asemănarea grupurilor trupești, arătând prin starea înaltă a celorlalți.

Din acest motiv, Cuvântul laudă frumusețea nimfei și spune: „Ochii tăi sunt porumbei” ; căci sunt întregi în răutatea lor, iar în ochii lor, simplitatea ochilor lor este proeminentă și, acceptând întregirea caracterului lor, îi numește porumbei ; căci întregul este porumbelul însuși. Sau poate și unul astfel de lucru pe care Cuvântul îl mărturisește despre ochi, deoarece imaginile tuturor lucrurilor vizibile, căzând în ochiul curat al pupilei, constituie energia vizuală, toată necesitatea ca ceea ce se vede, să ia forma acesteia prin ochiul unei oglinzi, precum specia vizibilă, fiind reasamblat. Când această putere vizuală asupra Bisericii este adusă la zero vederea materială și trupească, viața spirituală și imaterială se realizează în ea. Și o astfel de viață este modelată prin harul Duhului Sfânt. Nu cel mai desăvârșit dintre ochi este lauda, ci felul de viață este modelat prin harul Duhului Sfânt; căci Duhul Sfânt este porumbelul. Și cei doi ochi sunt lăudați, ca și cum omul întreg ar fi fost făcut în laudă, atât cel vizibil, cât și cel intelectual. Din acest motiv s-a adăugat la laudă o altă exagerare, spunând că „în afara tăcerii tale”; căci viața bună are ceea ce este manifest, așa cum este cunoscut oamenilor, dar ceea ce este ascuns și tainic, numai Dumnezeu și cel ce este glorificat. Cel ce vede cele neprelucrate și se purifică în cele ascunse, mărturisește

chipul celui lăudat, iar cel ce tace este și cel ce este lăudat. Căci se spune că „ochii tăi sunt porumbei în afara tăcerii tale”; căci din afară, cel ce este lăudat este deja admirat prin tăcere.

Aici continuă lauda frumuseții referindu-se la păr, zicând: „Părul tău este ca turmele de capre care se găseau în Galaad”. Este potrivit să luăm în considerare mai întâi natura părului, întrucât așa se înțelege lauda pe care Cuvântul o dăruiește miresei prin păr. Căci Pavel numește părul slava femeii și, în loc de văl, spune că părul femeii îi este dat. Și modestia și sobrietatea sunt lucrurile potrivite de spus despre femei, așa cum ai scris în versetul „Așa cum se cuvine femeilor care mărturisesc evlavia”, „să se împodobească cu modestie și sobrietate”, deoarece prin aceste peri de pe cap, așa cum poartă femeia, modestia și sobrietatea sunt dobândite prin înțelepciunea lui Pavel; căci nicio altă glorie nu trebuie numită pentru sufletul care mărturisește evlavia decât modestie și sobrietate, pe care le-a numit păr, atunci când nu și-a necinstit capul, așa cum spune Apostolul.

Și dacă Pavel a filozofat despre păr în acest fel, este necesar să adăugăm dacă înțelesurile Apostolului său sunt în laudă la adresa Bisericii în discursul despre păr conform vocii în cauză, sau zicala că „părul tău este ca turmele de capre, care au fost descoperite de Gilead”, căci prin acestea Cuvântul este făcut în laudă cetățeniei virtuoase. Un alt rău care trebuie adăugat argumentului despre păr este că fiecare senzație vitală nu este o mică parte din creșterea laudei, iar această senzație nici de durere, nici de plăcere în păr este corpul, din care izvorăsc, și suferă atunci când este îndepărtat, iar acest păr, fie că este tuns, fie ars, fie că este distrus de grija unui coafor, nu primește senzația lucrurilor care sunt făcute. Și împărtășirea senzației morților este aceeași. Cel ce nu admite nimic din cele studiate în lumea aceasta, nici umflat de slavă, nici de cinste, nici dispus la durere prin aroganță, nici prin ocară, ci păzindu-se în egală măsură de fiecare dintre cele potrivnice, este cununa miresei lăudate, moartă, neclintită și neclintită de lucrurile aparente ale lumii, fie că are o cale, fie că are alta.

Și dacă avantajul părului de capră este comparat cu cele descoperite în Galaad, deși nu am putut să le înțelegem cu precizie, reflectăm că, așa cum regele a transformat lemnul Libanului în aur, argint, purpură și pietre prețioase și și-a făcut o haină, tot așa a transformat bunul păstor, primind o turmă de capre, cetățile munților Galaadului în turme. Acest nume este de origine străină, căci dezvăluie o asemenea grație, încât cei dintre neamuri care îl urmează pe bunul păstor poartă părul frumoasei nimfe,

prin care se disting sobrietatea, modestia, stăpânirea de sine și mortificarea trupului, conform motivului menționat anterior.

Sau contribuie oare Ilie, care a petrecut mult timp filozofând pe Muntele Ghilad, care a dus o viață de stăpânire de sine, un om aspru, cu părul zburlit, purtând piele de capră în loc de haine moi, la teoria caprelor? Toți cei care, potrivit acelui profet, își au propria viață transformată în lumea Bisericii, asemenea vitelor, conform filosofiei predominante în prezent, exersând virtutea unii cu alții. Iar revelarea unor astfel de lucruri din Ghilad este o mare minune, pentru că de la viața națiunii s-a produs o trecere la filosofia după Dumnezeu. Căci nu Muntele Sionului, cel sfânt, a învățat acest fel de politică, ci națiunea, care era devotată idolilor, a ajuns la o astfel de schimbare de viață, încât capul miresei să fie împodobit cu excelență după virtute.

După dinți, graiul de laudă este prerogativa, prerogativa gurii este și lauda buzelor, care este vrednică să nu fie lăsată neexaminată. Ce prerogativă au vreodată dinții în lauda buzelor? Așa spun cei care, dorind să-și arate frumusețea mai strălucitor, zâmbesc gurii prin semnătura dinților conform cuvântului, eu, pe de altă parte, văzând că în laudă frumusețea dinților este preferată laudelor gurii, mă gândesc; după aceasta, căci nici buza nu a rămas nelăudată, spunând că buzele ei sunt roșii și graiul ei frumos. La ce mă gândesc eu despre asta? Este o rânduială excelentă în lecții să fie mai întâi predate și apoi rostite. Iar lecțiile sufletului sunt mirosurile cuvintelor și nu este păcat să le rostești. Și așa cum pregătim hrana trupească în gură, consumând-o, pentru ca ea să fie potrivită pentru intestine, tot așa puterea care rafinează lecțiile se află în suflet, prin care lecția devine benefică pentru cel care o primește. Ei sunt criticii și divizorii lecțiilor, învățătorii, prin care învățătura devine inteligibilă pentru noi și benefică, dobândind reputația de a fi numită metaforic prin cuvânt. Lauda nu precede dinții, căci astfel lauda este indusă de buze. Căci dacă buza, fiind obișnuită cu rațiunea, nu apelează la acei dinți, prin înțelegerea mai minuțioasă a lecțiilor, harul impus buzelor în cuvinte, am înțeles că motivul acestei secvențe în laude este asupra dinților.

E timpul să examinăm această laudă, cum compară frumusețea de pe străzi cu oile păscute, care acum ies din baie, gemene, toate lăudându-se cu un interes egal. Și, conform cuvântului, lauda are aceasta: „Dinții tăi sunt ca oile păscute, care s-au suit din baie, toate gemene și sterile și nu este nimeni printre ele”. Aceasta este ceea ce vedem în exemplul fizic, nu știu cum să laud dinții, așa cum am spus, comparându-i cu vacile care se

reproduc mai multe; căci lauda dinților este soliditatea și poziția lor armonioasă și fermitatea lor, printr-o armonie lină și consistentă, încorporată în gingii, dar vacile care se duc la baie, cu mamele lor gemene, sunt împrăștiate în ceafă, care dinți semnează un timp pentru modelul în sine, nu este ușor de înțeles de la bun început. Acestea sunt compuse armonios unele din altele, în timp ce cele sunt împrăștiate unele de altele, conform nevoii legii. Dar chiar și cu dinții goi în mod natural, nu sunt potriviți în comparație.

Este dincolo de orice investigație cum lumea, în lauda ei adusă îngrijirii dinților, compară frumusețea cu vacile care nasc gemeni, coasa cu cei care au fost circumcișii și baia cu cei care au spălat murdăria trupului.

Ce am vrut să spunem prin aceasta? Cei care rafinează tainele divine printr-o explicație mai clară, ca și cum această hrană spirituală ar fi acceptabilă trupului Bisericii, aceștia sunt lucrarea dinților, primind pâinea cuvântului în gura lor și, prin cea mai detaliată teorie, pregătind-o pentru sufletele celor care o primesc, pe care (căci se bazează pe exemple pentru a ilustra sensul) fericitul Pavel acum simplu și neconstructiv, ca și cum ar fi o pâine necoaptă, ne propune porunca legii, zicând: „Să nu pui botniță boul care mugește”, dar din nou, prin explicația înmuierii, face acceptabilă voința legii, zicând: „Nu mănâncă Dumnezeu boi?” Sau pentru noi este scris, și multe alte lucruri de acest fel, că Avram a avut doi fii, unul de la o roabă și unul de la o femeie liberă. Aceasta este pâinea nedospită. Dar cum o face comestibilă pentru cei care sunt hrăniți?

În două testamente el împărtășește istoria, pe unul pe care l-au născut în robie, pe celălalt l-au eliberat din robie. Astfel, luând întreaga lege (ca să nu o descompunem spunând fiecare) cu un corp gros, o subțiază prin teoria duhovnicului din cel fizic, lucrând: „știm”, zicând: „că legea este duhovnicească”. Ceea ce am înțeles despre Pavel ca dinți care împlinesc nevoia Bisericii în subțierea clarității doctrinelor, aceasta spunem despre tot el în imitarea celui ce ne explică tainele.

Nu sunteți dinții Bisericii, ci mai degrabă cei care rafinați și rumegătiți la materia brută a cuvintelor dumnezeiești. Așa cum dumnezeiescul Apostol descrie viața celor care aspiră la lucrarea bună a Episcopiei, spunând în fiecare caz, așa cum se cuvine celui chemat la preoție, ca având, la urma urmei, harul învățăturii, tot așa și aici cuvântul înseamnă că cei care sunt hirotonișii în slujba Bisericii sunt mai întâi pedepsiți, adică dezbrăcați de orice întinăciune materială, apoi curățiți în baia conștiinței de orice

întinăciune a cărnii și a duhului, urcând astfel mereu spre ea prin progres și nefiind niciodată trași în jos spre abis, ci de fiecare parte a valurilor lucrurilor bune, născându-se în orice fel de virtute și nefiind sterili în nimic din ceea ce privește căutările bune. Și pântecele dublu devine o enigmă a prosperității fiecăreia dintre mințile din noi, astfel încât sunt ca niște gemeni, dând naștere unor astfel de dinți, dând naștere apatiei în suflet și vieții trupești frumuseții.

El conduce însă urmându-l pe cel care permite buzelor să laude sămânța, să fie vopsite cu porumb, înșelând frumusețea, a cărei interpretare a adus-o la îndemână „vorbire frumoasă" sămânța pe care să o numească. Aceasta nu este deja prevăzută în sosiri, întrucât slujba dinților este de a înfrumuseța buzele; căci gura Bisericii este alcătuită din dinți (adică din învățători). Din acest motiv, mai întâi dinții sunt ceruiti și spălați și nu devin sterili și îngemănați, iar apoi buzele sunt împodobite cu vederea roșie, când întreaga Biserică devine, după acordul binelui, o buză și un glas. Și modelul frumuseții este dublu;

Căci buzele nu sunt doar o simplă sămânță a vorbirii, ci s-a adăugat și floarea elocvenței, astfel încât prin ambele să fie împodobită gura Bisericii, prin sămânță și prin roșu, fiecare în felul său. Căci prin sămânță se formează consensul, astfel încât toate acestea să devină o singură sămânță și o serie de înțelesuri diverse, împletite, în timp ce prin roșu, spre sângele prin care am fost răscumpărați, se învață să vadă și să aducă întotdeauna mărturisirea cu gura Celui ce ne-a răscumpărat prin sânge. Căci prin ambele acestea, cuviința se împlinește pe buzele Bisericii, atunci când strălucește atât credința mărturisirii, cât și dragostea se împletește cu credința. Și dacă trebuie să definim ce include exemplul, îl definim astfel: o sămânță roșie este „credința lucrată prin dragoste", așa cum credința este indicată de roșu, iar dragostea este interpretată de sămânță. Cu toate acestea, adevărul mărturisește că buzele miresei sunt împodobite.

Și „cuvântarea frumoasă" a unei teorii mai detaliate sau a unei alte interpretări nu este supusă acesteia; căci Apostolul a arătat deja clar că această cuvântare este cuvântul credinței pe care îl propovăduim, zicând: „Dacă mărturisești cu gura ta pe Domnul Isus și crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți, vei fi mântuit"; căci inima crede spre dreptate, iar gura mărturisește spre mântuire. Aceasta este „cuvântarea frumoasă", prin care buzele Bisericii, asemenea acelei sămânțe roșii, sunt plantate cum se cuvine.

Însă Biserica lui Hristos este un singur trup, și trupul unic, cum spune Apostolul, are multe mădulare, și nu toate mădularele îndeplinesc aceeași funcție, ci Dumnezeu a făcut un ochi în acest trup și pe altul l-a făcut să se nască ca o ureche, unele prin energia facultăților lor au devenit mâini, iar altele care poartă greutăți se numesc picioare, și există, de asemenea, lucrarea gustului și a mirosului și toate părțile individuale 44 , care alcătuiesc trupul omenesc ; dar este posibil să găsim în trupul comun al Bisericii buze și dinți și limbă și sâni și pântece și gât, și, cum spune Pavel, chiar și acele lucruri pe care le considerăm urâte 45. Din acest motiv, și examinatorul desăvârșit al frumuseții acordă laude separate și potrivite fiecăruia dintre mădularele trupului care i-au plăcut. Și își începe laudele de la ochii cu care se realizează percepția luminii, se recunosc prietenii și dușmanii, cu care distingem între lucrurile proprii și cele străine, care devin consilieri și învățători ai fiecărei sarcini și pentru fiecare călătorie asigurată, ghizi legați și inseparabili, a căror poziție deasupra celorlalte simțuri arată cât de preferabil nouă este beneficiul pe care ni-l oferă pentru viață.

Este cu siguranță evident pentru cei care aud la care membri ai Bisericii se referă lauda ochilor. Samuel era un ochi, cel care vede 46 (aceasta înseamnă numele), Ezechiel un ochi care a fost rânduit de Dumnezeu în scopul mântuirii celor pe care îi păzea 47 , Mica era un ochi care observa 48 și Moise care era văzut 49 , motiv pentru care a fost numit zeu, ochi erau toți cei care erau numiți conducători ai poporului. Acești oameni din acea vreme îi numeau „cei care văd”. Și acum cei care dețin poziția celor din corpul Bisericii sunt numiți ochi caracteristici, dacă privesc direct spre soarele dreptății 50 și nu sunt deloc înstrăinați de lucrările întunericului și dacă își deosebesc propria înfățișare de ceea ce este străin, știind că înfățișarea este cu totul străină firii noastre și este trecătoare 51 , în timp ce ceea ce este al ei, îl văd înaintea lor cu speranță 52 și a cărui dobândire rămâne inalienabilă pentru totdeauna. Lucrarea ochilor este să deosebească între cel prietenos și cel dușman, ca să poți iubi prietenul adevărat cu toată inima, sufletul și puterea ta 53 și să ai ură desăvârșită împotriva dușmanului vieții noastre. Dar și consilierul nostru în chestiuni practice și învățătorul intereselor noastre și călăuza în calea noastră către Dumnezeu exercită cu exactitate lucrarea ochiului curat și sănătos asemenea ochilor trupești, ieșind în evidență de restul prin starea sa înaltă.

Așadar, Cuvântul începe de la acest punct să laude frumusețea nimfei și spune: „Ochii tăi sunt porumbei”. Văzându-i pe cei care ocupă locul ochilor ca fiind sănătoși în fața răului și aprobând simplitatea și integritatea caracterului lor, i-a numit porumbei; integritatea este o caracteristică care se potrivește porumbeilor. Poate că și Cuvântul acordă o astfel de laudă ochilor; întrucât imaginile tuturor lucrurilor vizibile îndeplinesc funcția vederii căzând asupra purității pupilei, este necesar ca tot ceea ce vede cineva să ia forma sa cu ochiul său ca și cum ar fi o oglindă și să imprime înfățișarea vizibilului. Prin urmare, atunci când cel care a primit această autoritate vizuală asupra Bisericii nu își îndreaptă privirea spre ceva trupesc și material, viața spirituală și imaterială se realizează în el. Și această viață ia forma harului Duhului Sfânt. Prin urmare, lauda completă a ochilor este de a-și forma felul de viață după harul Duhului Sfânt; căci porumbelul este Duhul Sfânt. Perechea de ochi este lăudată, cu scopul de a lăuda omul întreg, atât cel vizibil, cât și cel inteligibil. De aceea a adăugat o altă exagerare la laudă, spunând: „cu excepția a ceea ce tace”. Căci o parte a vieții virtuții este manifestă, pentru ca oamenii să o poată cunoaște; dar cealaltă este ascunsă și secretă și văzută numai de Dumnezeu . 54 De aceea, cel care vede ceea ce nu se face și observă lucrurile cele mai secrete 55 mărturisește că pentru cel lăudat ceea ce este tacut este mai valoros decât ceea ce este văzut, spunând că „ochii voștri sunt porumbei în afara a ceea ce taceți”. Căci ceea ce este admirat în tăcere este în afara a ceea ce este acum lăudat.

Trecând mai departe, el continuă în cele ce urmează lauda frumuseții, transferându-și discursul la păr și spune: „părul este ca turmele de capre care se vedeau în Galaad”. Trebuie să înțelegem mai întâi natura părului și apoi să înțelegem lauda pe care Cuvântul o oferă miresei din cauza părului ei. Prin urmare, slava femeii a fost numită de Pavel părul ei și spune că „părul a fost dat femeii ca haină” 56. Iar haina care se cuvine femeilor este modestia și sobrietatea, scriind literal „cum se cuvine femeilor care zic că se tem de Dumnezeu” 57 , „cu modestie și sobrietate să se împodobească” 58 , pentru ca prin acestea să înțelegem cu înțelepciunea lui Pavel părul pe care femeia îl hrănește, modestia și sobrietatea. Căci nicio altă slavă nu trebuie numită sufletului care spune că se închină lui Dumnezeu decât modestia și sobrietatea, pe care le-a numit „păr”, care atunci când îi lipsește „îi aduce rușine capului”, 59 după cum spune Apostolul.

Și dacă Pavel a învățat atât de mult despre păr, ceea ce se spune despre păr în versetul pe care îl explicăm, că „părul tău este ca turmele de capre

care apar în Galaad”, trebuie tradus în laudă la adresa Bisericii. Prin aceste cuvinte, Cuvântul laudă viața ei virtuoasă. Dar trebuie adăugat și acest lucru la discursul despre păr, că este lipsit de simțul vieții. Pentru a întări o laudă, nu este puțin lucru, că părul este lipsit nici de durere, nici de simțul plăcerii. Trupul unde crește, când îl smulgem, doare, dar părul în sine, fie că este tuns, fie ars, fie coafat prin arta coafurii, nu simte niciodată nimic despre ceea ce i se întâmplă. Dar a fi lipsit de simț este o calitate a morților. Prin urmare, oricine nu are simțul a ceea ce se întâmplă în această lume, adică nici nu se umflă de glorie și onoruri, nici nu suferă de insulte și dispreț, ci menține aceeași atitudine în ambele cazuri opuse, acela este părul nimfei care este lăudat și se dovedește complet mort și nemișcat în fața lucrurilor lumii, fie că sunt așa sau altfel .

Dacă acum părul ei bogat este comparat cu turmele de capre care au apărut din Galaad, încă nu am putut înțelege ce ar trebui să știm cu precizie despre ele, dar presupunem că, așa cum lemnul Libanului, după ce regele l-a transformat în aur, argint, purpură și pietre prețioase, și-a făcut o litieră, tot așa și bunul păstor, primind turme de capre, știe să transforme turmele de capre din Muntele Galaad în turme de oi. Totuși, acesta este numele unui munte străin, care dezvăluie acest har, pentru ca cei dintre neamuri care l-au urmat pe bunul păstor să contribuie la creșterea părului, care este un element al frumuseții miresei, prin care, conform celor dezvoltate anterior, se declară sobrietatea, modestia, stăpânirea de sine și mortificarea trupului.

Sau Ilie, care a petrecut mulți ani în ascetism pe Muntele Ghilad, contribuie și el la discursul despre capre? El propovăduia în primul rând viața de continentă și avea o înfățișare aspră, zbârlit, iar în loc de o haină moale, se îmbrăca în piele de capră . 61 Prin urmare, toți cei care reușesc să-și trăiască viața după exemplul acelui Profet devin o podoabă a Bisericii, dobândind colectiv și cu efort virtutea în felul asceticismului care predomină acum. Faptul că aceste turme au apărut din Ghilad este vrednic de o admirație și mai mare, deoarece din viața neamurilor a avut loc trecerea noastră la viața după Dumnezeu. Muntele Sion, Sfântul său, nu a precedat această viață, ci neamul care se închina idolilor a suferit o astfel de schimbare în viața sa încât a împodobit capul miresei cu virtuțile virtuții.

Apoi, în continuarea laudelor, Cuvântul prezintă laudele dinților, ocolind gura și buzele, ceea ce merită menționat. De ce atunci dinții preced

laudele buzelor? Cineva ar putea spune, dorind să arate frumusețea mai puternic, că zâmbetul contribuie la afișarea ei fără cuvinte prin sublinierea dinților. Dar eu, având în minte altceva, cred că frumusețea dinților precede laudele gurii. Din acest motiv, nici buzele nu au lăsat fără laude, spunând că „buzele ei sunt de catifea roșie și vorbirea ei este frumoasă”. Ce presupun eu despre aceasta? Că cea mai bună ordine în lecții este mai întâi să fii predat și apoi să vorbești. Și dacă cineva spune că lecțiile sunt hrana sufletului, nu se va înșela. Și așa cum facem hrana trupească potrivită pentru intestine prin măcinarea ei cu dinții, tot așa există în suflet o facultate de a măcina învățăturile, care face lecția benefică pentru cel care o primește. Prin urmare, pe învățătorii care fac distincțiile învățăturilor și fac învățătura inteligibilă și benefică pentru noi, cred că cuvântul îi numește metaforic dinți. Din acest motiv, lauda dinților precede, și astfel lauda buzelor este adăugată după aceea; căci buzele nu ar fi împodobite cu frumusețea rațiunii, dacă nu ar depune în ele, prin înțelegerea mai voită a învățăturilor, harul cuvintelor. Acest motiv, așadar, l-am perceput în succesiunea laudelor referitoare la dinți.

Dar este timpul să examinăm lauda în sine, cum compară frumusețea dinților cu o turmă de oi tunse, care tocmai au ieșit din baie și sunt toate la fel de fericite de gemenii lor. Lauda este literalmente următoarea: „Dinții tăi sunt ca o turmă de oi tunse, care au ieșit din baie, toate născând gemeni și nu este niciuna sterilă printre ele.” Nu știu cum ar lăuda cineva dinții, dacă ar acorda atenție părții fizice a exemplului, comparându-i cu turme mari. Lauda dinților constă în soliditatea lor, poziția lor regulată și implantarea lor fermă în gingii, astfel încât au o ordine regulată și armonioasă; dar ce frumusețe a dinților este subliniată de exemplul turmelor care ies din baie cu gemenii lor, împrăștiați pe pante, nu pot înțelege imediat. Aceștia stau într-un rând regulat, aliniați și continui unul cu celălalt, în timp ce turmele se împrăștie una aici, alta acolo, rărindu-se pentru nevoia de pășunat. Dar chiar și cu goliciunea naturală a dintelui, oaia îmbrăcată în lână nu se pretează la comparație.

De aceea trebuie să investigăm cum cel care laudă armonia dinților le compară frumusețea cu turmele de viței, care și-au tuns lâna și și-au curățit trupurile de impurități cu baia.

La ce ne-am gândit atunci despre acestea? Cei care, cu o explicație mai clară, rafinează tainele divine, pentru ca trupul Bisericii să poată primi cu ușurință această hrană duhovnicească, ei fac lucrarea dinților; iau în gură pâinea groasă și tare a cuvântului, o fac cu o examinare mai amănunțită,

pentru ca aceasta să fie mai ușor acceptată de sufletele celor care o primesc. De exemplu (este mai bine să ilustrăm sensul cu exemple) fericitul Pavel, pe de o parte, ne prezintă simplu și limpede, ca o pâine neîmpovărată, porunca legii, zicând: „Să nu pui botniță bouului care treieră grâul”, 62 iar pe de altă parte, înmoind-o cu explicații, face voința legii ușor de acceptat, zicând: „Oare Îi pasă lui Dumnezeu de boi?” Cu siguranță a fost scrisă pentru noi, așa cum au fost multe alte lucruri similare. Ca Avraam, care a avut doi fii, unul cu roaba sa și unul cu femeia sa slobodă . 63 Aceasta este pâinea celui fără rob. Dar cum o înmoaie și o face potrivită pentru cei care se hrănesc cu ea?

El transferă exemplul la cele două legăminte; una naște copii pentru robie, cealaltă eliberează din robie . 64 Tot așa, el ia toată legea (ca să nu întârziem să vorbim despre fiecare în parte) ca pe un corp gros, o subțiază cu teoretizare și din trupește o face duhovnicească, zicând: „Știm că legea este duhovnicească”. Ceea ce am înțeles de la Pavel, 65 că el împlinește lucrarea dinților în Biserică prin subțierea clarității învățăturilor, aceasta spunem și despre oricine, imitând-o, ne explică tainele.

Dinții Bisericii sunt, așadar, cei care răriesc iarba crudă a cuvintelor dumnezeiești și o mestecă. Așa cum dumnezeiescul Apostol descrie viața celor ce doresc lucrarea bună a Episcopului, spunând atât una, cât și alta despre cine ar trebui să fie cel ce se dedică Preoției, pentru ca împreună cu toate să aibă și harisma învățăturii, tot așa Scriptura vrea ca cei ce sunt hirotonișii spre slujba dinților în Biserică să fi primit mai întâi o tunsoare, adică să fie dezbrăcați de orice povară materială, apoi să fie curățiți de orice întinăciune a trupului și a duhului 66 cu baia conștiinței, și pe lângă acestea să înainteze mereu și să se înalțe și să nu mai fie niciodată luați de pogorârea în abis, și împreună cu toate acestea să se bucure de roadele gemene ale lucrurilor bune care sunt însărcinate cu tot felul de virtute și să nu fie sterpe în niciuna dintre faptele bune. Sarcina dublă este simbolul prosperității în fiecare dintre cele două elemente pe care le avem, astfel încât astfel de dinți nasc gemeni, dând naștere apatiei în suflet, în timp ce vieții trupești, decenței.

Apoi adaugă la acestea lauda care se cuvine buzelor, comparând frumusețea lor cu un rozariu vopsit în roșu, căreia el însuși i-a adăugat interpretarea numind rozariul grai frumos. Am examinat deja acest lucru în secțiunile anterioare, cum prin slujba dinților, adică a învățătorilor, gura Bisericii vorbește în comun. De aceea a menționat mai întâi dinții care sunt rad și spălați și nu rămân sterili și dau naștere la gemeni, iar

apoi buzele capătă înfățișarea unei flori roșii, când întreaga Biserică în acceptarea comună a binelui devine o singură buză și un singur glas. Exemplul frumuseții are un dublu sens.

El nu spune doar că buzele sunt doar o ghirlandă, ci adaugă și culoarea rafinată, astfel încât gura Bisericii să fie împodobită atât cu ghirlanda, cât și cu culoarea corespunzătoare fiecărei părți; adică, cu spartionul, se învață o înțelegere unitară, astfel încât întregul să devină o ghirlandă și o continuitate țesută din diverse fire; cu roșul, se învață să privim spre sângele prin care am fost răscumpărați și să-L mărturisim întotdeauna pe Cel ce ne-a răscumpărat cu sângele său. Cu ambele, decența buzelor Bisericii este desăvârșită, atunci când și credința își revarsă strălucirea înainte de mărturisire și dragostea se împletește cu credința. Și dacă trebuie să includ exemplul într-o definiție, vom defini ceea ce am spus astfel: o ghirlandă roșie este „credința care se manifestă în practică cu dragoste” 67 , astfel încât credința indică roșul, iar ghirlanda este explicată prin dragoste. Adevărul afirmă că acestea sunt podoabele buzelor miresei.

Vorbirea bună nu are nevoie de nicio examinare sau interpretare detaliată suplimentară. Căci Apostolul a clarificat mai înainte că această vorbire este cuvântul credinței pe care îl propovăduim, zicând: „Dacă mărturisești cu gura ta că Isus este Domnul și crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți, vei fi mântuit; căci credința cu inima duce la îndreptățire, dar mărturisirea cu gura duce la mântuire.” 68 Aceasta este vorbirea bună, cu care buzele Bisericii înfloresc frumos, ca acea cunună roșie.

Note

44. 1 Corinteni 12:12-27.

45. 1 Corinteni 12:23.

46. 1 Regi 9:9; 16:4. 1 Cronici 29:29.

47. Ezechiel 3:17; 33:7.

48. Amos 7:12.

49. Maleahi 3:20.

50. Romani 13:12. Efeseni 5:11.

51. 2 Corinteni 4:18.

52. Coloseni 1:5. Romani 8:24.

53. Deuteronom 6.5.

54. Matei 6:4-6-18. Psalmii 43:22.

55. Psalmul 138:16.

56. 1 Corinteni 11:15.

57. 1 Timotei 2:10.

58. 1 Timotei 2:9.

59. 1 Corinteni 11:5

60. Romani 6:11.

61. 1 Regi 1:8.

62. 1 Corinteni 9:9. Deuteronomul 25:4.

63. Galateni 4:22.

64. Galateni 4:24-26.

65. Romani 7:14.

66. 2 Corinteni 7:1.

67. Galateni 5:6.

68. Romani 10, 9-10.